

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Rīcības plāns: ilgtspējīgas izaugsmes finansēšana”

(COM(2018) 97 final)

(2019/C 62/12)

Ziņotājs: **Carlos TRIAS PINTÓ**

Apspriešanās	Eiropas Komisija, 10.4.2018.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sa- nāksmē	7.9.2018.
Pieņemts plenārsesijā	17.10.2018.
Plenārsesija Nr.	538
Balsojuma rezultāts	164/6/5
(par / pret / atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Lai atrisinātu galvenās **problēmas**, ar kurām saskaras **kapitāla tirgu savienība**, un uzlabotu eurozonas noturību, ilgtermiņam paredzēta, stabila **ilgtspējīgas izaugsmes** finansēšanas sistēma ir vissvarīgākais faktors, kas ļauj atjaunot uzticēšanos tirgiem un sasaistīt uzkrājumus ar ilgtspējīgiem ieguldījumiem, nodrošinot papildu finansējuma avotus mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un stiprinot zaļās un sociālās infrastruktūras projektus.

1.2. Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas izstrādāto rīcības plānu un piekrīt viedoklim, ka Eiropa “var kļūt par [pasaules] izvēlēto galamērķi ilgtspējīgiem ieguldījumiem”⁽¹⁾. Komiteja uzskata, ka svarīga ir ES ilgtermiņa konkurētspējas nodrošināšana. Plašākā nozīmē tas attiecas uz noturīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes, pilnīgas un produktīvas nodarbinātības, kā arī cilvēka cienīgas nodarbinātības veicināšanu visiem (8. ilgtspējīgas attīstības mērķis).

1.3. Šīs problēmas būtu jārisina saskaņoti, ar kopīgiem centieniem, kuros piedalās visi, tostarp finanšu sektora dalībnieki, uzņēmumi, iedzīvotāji un iestādes. Turklāt pāreja uz ilgtspējīgas izaugsmes modeli ir sarežģīts uzdevums un neapšaubāmi pakāpenisks process, kurā jāņem vērā nozaru specifika.

1.4. Īpaši būtu vajadzīgs holistisks skatījums, sadarbība un ciešāka dalībvalstu integrācija. Ir ļoti svarīgi, ka šajā jomā visa ES pauž vienotu viedokli un īsteno vienādu pieeju. Tas ne tikai palīdzēs sasniegt mērķus, bet arī pavērs iespēju gūt panākumus citās svarīgās jomās, piemēram, enerģētikas savienībā, banku savienībā, kapitāla tirgu savienībā un digitalizācijas programmā.

1.5. Ilgtspējīgiem ekonomikas modeļiem ir vajadzīga daudzveidīga finanšu sistēma, kurā ar vienlīdzīgiem noteikumiem darbojas dažāda lieluma bankas ar dažādiem uzņēmējdarbības modeļiem, kā arī citi finanšu sektora dalībnieki. Šajā nolūkā ir svarīgi pilnveidot noteikumus, uzlabot to konsekvenci un tos pareizi piemērot saskaņā ar **proporcionalitātes principu**.

⁽¹⁾ Sk. “Rīcības plāns: ilgtspējīgas izaugsmes finansēšana”, 6. nodaļa “Turpmāka rīcība”.

EESK uzskata, ka kapitāla plūsmu pārvirzīšanai uz ilgtspējīgāku ekonomiku noteikti jānotiek līdztekus **finansiālajai integrācijai** un **sociālajai kohēzijai** tādā Eiropā, kurā netiek aizmirsts neviens. Iedzīvotāju ienākumu atšķirību palielināšanās patiešām var būt šķērslis ilgtspējīgai izaugsmei, tāpēc ar korporatīvās un institucionālās pārvaldības palīdzību ir jālīdzsvaro pašreizējā situācija.

1.6. Būtu jānodrošina pienācīgs **saskaņotības** līmenis starp dažādām finanšu shēmām visā pasaulē, par kopīgu pamatu ņemot ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM) un tās veidojot atbilstīgi ilgtspējas taksonomijai ⁽²⁾. Rīcības plānā ierosinātā atjauninātā taksonomija būtu jāveicina globālā mērogā un jāievieš ES tiesību aktos vienveidīgi un vienlaicīgi visās dalībvalstīs, nodrošinot tās regulāru pārskatīšanu un atjaunināšanu.

1.7. Kopumā EESK stingri atbalsta **Komisijas ceļvedi ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai**, ar kuru būtu jāuzlabo visas finanšu vērtību ķēdes ilgtspēja, taču Komiteja vēlas izteikt vairākus apsvērumus saistībā ar plānā paredzētajiem pasākumiem un to īstenošanu.

I. Visaptveroša pieeja, kurā izmantota aprites cikla metodoloģija, lai ieguldījumu procesā integrētu finanšu būtiskumu ⁽³⁾, nozīmē, ka ir vajadzīgi gan **ilgtspējīgi ieguldījumi**, gan **atbildīgi aizdevumi**, jo viens bez otra tie būtu nekonekventi un kavētu finanšu (banku un kapitāla) savienības izveides pabeigšanu.

II. Taksonomijai jābūt **dinamiskai**, tā jāveido pakāpeniski, balstoties uz skaidri definētiem VSP kritērijiem, kas paredzēti ilgtspējīgām saimnieciskām darbībām, un būtu jāsaikā ar vidisko faktoru (V) izstrādi agrīnā posmā, vienlaikus nosakot arī aizsardzības pasākumus sociālajā un labas korporatīvās pārvaldības jomā.

III. Visi desmit pasākumi ir savstarpēji saskaņoti, un tie savstarpēji mijiedarbojas. Tādēļ ir jānodrošina pienācīga atbilstība starp jaunās taksonomijas izstrādi (1. pasākums) un tās vērā ņemšanu kredītreitingu aģentūrās (6. pasākums), lai izstrādātu reitingu sistēmas ("scorings"), kuru pamatā ir uzņēmumu sniegta ticama informācija (9. pasākums), kas papildina marķējumu (2. pasākums) un ilgtspējas kritērijus ("benchmarks") (5. pasākums). Tas nodrošinās finanšu sistēmas dalībniekiem uzticamu pamatu, lai iekļautu vidiskos, sociālos un pārvaldības (VSP) faktorus savos lēmumos par ieguldījumiem (7. pasākums), balstoties uz iepriekšējām konsultācijām un proaktīvu sadarbību ar klientiem (4. pasākums). Tas tiks īstenots kā **fiduciārs pienākums** rīkoties ieguldītāju vai saņēmēju interesēs (šis pienākums ir saistīts ar ES *acquis* noteikto "piesardzības principu").

IV. Standartizāciju un, attiecīgā gadījumā, ilgtspējīgu finanšu produktu turpmāko marķēšanu varētu papildināt ar jauno Eiropas **segto obligāciju** sistēmu ⁽⁴⁾ un iekļaut plānotos **ilgtspējīgos Eiropas produktos**, sākot ar pensiju sadaļu.

V. Ir ārkārtīgi svarīgi saskaņot dažādus ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai paredzētos **stimulus** ar nosacījumu, ka ir pierādījumi par to radīto **pozitīvo ārējo ietekmi**. Saskaņotai metodikai attiecībā uz zema oglekļa dioksīda emisiju līmeņa indeksiem ir jābūt par ceļvedi, pēc kura aprēķināt cita veida ietekmi. Ar mērķi saglabāt finanšu sektora noturību un stabilitāti būtu jāizskata iespēja ieviest **zaļā atbalsta faktoru**, lai pienācīgi definētu to apmēru. Šajā saistībā EESK atbalsta Eiropas Parlamenta attiecībā uz prasību iekļaut ilgtspējas riskus Bāzeles IV regulējumā ⁽⁵⁾. Iespējams, vajadzētu apsvērt arī citas alternatīvas, kas tiešā veidā nodrošina labumu galīgajiem aizņēmuma saņēmējiem un ieguldītājiem, piemēram, nodokļu stimulus.

VI. Lai atvieglotu ārējas kontroles pasākumus, arī turpmāk būtu jāpublicē kvalitatīva, iespējami saskaņota, pilnīgāka, atbilstīga un salīdzināma **nefinanšu informācija**. Šajā nolūkā būtu arī jāizvērtē ietekme, kādu rada Direktīva par nefinanšu informācijas atklāšanu (95/2014/ES). Paralēli jāskata arī jautājums par alternatīvām grāmatvedības metodēm.

⁽²⁾ Sk. EIB taksonomijas projektu: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report-annex-3_en.pdf.

⁽³⁾ Būtiskuma ietvarsistēma ļauj analizēt tos faktorus, kuri visvairāk attiecas uz uzņēmumu finansiālajiem rezultātiem, tostarp finansiāli būtiskus ilgtspējas faktorus.

⁽⁴⁾ Segtās obligācijas ir kredītiestādes parādsaistības, kas nodrošinātas ar norobežotu aktīvu portfeli, pret kuru obligāciju turētājiem kā privileģētiem kreditoriem ir tiešas prasījuma tiesības. Skatīt jaunus priekšlikumus regulai COM(2018) 93 final – 2018/0042 (COD) un COM(2018) 94 final – 2018/043 (COD).

⁽⁵⁾ Bāzeles regulējums ir starptautiska normatīva vienošanās, ar kuru tika ieviesta virkne reformu, kuru mērķis ir uzlabot banku nozares regulējumu, uzraudzību un riska pārvaldību. Visi Bāzeles komitejas standarti ir obligātas prasības, kas attiecas uz starptautiskā mērogā strādājošām bankām, tādēļ ilgtspējas noteikumu iekļaušana šajā regulējumā palīdzēs visām valstīm virzīties uz vienu un to pašu mērķi. <https://www.bis.org/bcbs/basel3.html>

- VII. Eiropas uzraudzības iestādēm un to apvienotajai komitejai (“*Joint Committee*”) ir vajadzīgs atbalsts ar specializētiem tehniskiem resursiem (daudzām strukturām ir bagātīga pieredze sociāli atbildīgu ieguldījumu jomā), lai izstrādātu tehniskos standartus, kas saistīti ar Eiropas Komisijas ierosinātajiem deleģētajiem aktiem, un turpmāko regulatīvās īstenošanas uzraudzību, ieviešot samērīgas un efektīvas procedūras un nepieļaujot bieži vērojamo pārmērīgo tehnokrātiju.
- VIII. Jāpanāk, ka ieguldījumu depozitārijs var efektīvi uzraudzīt pārvaldības vai ieguldījumu sabiedrību darbību, tāpēc ir jānodrošina tā neatkarība. Lai to panāktu, ir nepieciešama interešu konfliktu politika, it īpaši gadījumā, ja pastāv saikne akciju līmenī, vai savstarpējas līdzdalības gadījumā⁽⁶⁾.
- IX. Attiecībā uz saikni ar Komisijas priekšlikumu par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam⁽⁷⁾ EESK uzskata, ka priekšlikums ir solis pareizajā virzienā, lai gan tam vajadzētu būt vērienīgākam, lai varētu izpildīt ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam paredzētās saistības. Šajā sakarā EESK prasa klimata mērķiem novirzīt vismaz 30 % no ES izdevumiem⁽⁸⁾, vienlaikus neapdraudot citu uzdevumu izpildi. Komiteja pauž gandarījumu, ka procentuāli ir būtiski palielinātas saistības rīcībai vides un klimata jomā (+46 %). Tomēr budžeta summas, kas paredzētas šim mērķim, joprojām nebūt nav pietiekamas, lai īstenotu pāreju uz ilgtspējīgu attīstību un apkarotu klimata pārmaiņas.
- 1.8. Pētījumi liecina⁽⁹⁾, ka ieguldītāji vēlas, lai viņu ieguldījumos tiktu ņemti vērā klimata, vides un sociālie aspekti. Lai ieguldītājiem nodrošinātu vieglāku un drošāku piekļuvi, būtu jāizveido **“ilgtspējīgi Eiropas mēroga finanšu pamatprodukti”**, kā pirmos ieviešot “Viseiropas privāto pensiju produktus” (PEPP). Šādu **drošu un ilgtspējīgu** produktu popularizēšana starptautiskā mērogā veicinātu ārvalstu ieguldījumu piesaisti Eiropā.
- 1.9. Ja vēlamies, lai iedzīvotāji zinātu, ko ES dara viņu labā, ārkārtīgi svarīgi ir **sniegt informāciju** par šīm darbībām. Ir vajadzīga visu publiskā un privātā sektora dalībnieku kopīga atbildība, un **finanšpratībai**⁽¹⁰⁾ jābūt obligātai, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāji izprot šo jauno pieeju, un tādējādi veicinātu gan sociāli atbildīgus privātos ieguldījumus, gan ilgtspējīgu preču ražošanu un pakalpojumu sniegšanu.
- 1.10. Visbeidzot, EESK uzsver, ka **mākslīgais intelekts** paver iespējas pielāgot galaieguldītāju preferences ieguldījumu galamērķiem. Ņemot vērā pieredzi, kas pievienotās vērtības jomā gūta saistībā ar **“ESG Machine Learning”** (kurā apvienoti sociāli atbildīgu ieguldījumu rādītāji, ilgtspējas pamatkritēriji utt.), jaunā taksonomija būtu jāizmēģina šajās neseno radušajās iniciatīvās. Būtu arī jāanalizē mašīnmācīšanās (“*machine learning*”) risinājumi, lai bankas un ieguldītāji palielinātu aizdevumus konkrētām nozarēm vai darbībām, kurās ņemti vērā vidiskie, sociālie un pārvaldības principi.
- 1.11. EESK publiski aicina abus likumdevējus ātri apspriest un pieņemt visus trīs no rīcības plāna izrietošos tiesību aktu priekšlikumus, ko Komisija pieņēma 2018. gada 24. maijā.

2. Ievads: ceļā uz jauno scenāriju

- 2.1. Ekonomikas finansializācija jeb tās finanšu dimensijas palielināšanās strauji aizsākās 1971. gadā, kad ASV atteicās no dolāra-zelta standarta un nauda kļuva par fiduciāru un nemateriālu lielumu, kas atkarīgs no uzticēšanās. Līdz pat 20. gs. astoņdesmitajiem gadiem naudas piedāvājums (M2), līdzīgi kā atvasinātie finanšu instrumenti, veidoja aptuveni 50 % no pasaules IKP.
- 2.2. Pēc pazemināšanās krīzes laikā šis rādītājs 2015. gadā atgriezās iepriekšējā līmenī, turklāt finanšu aktīvi četras reizes pārsniedza M2 apjomu, savukārt atvasinātie instrumenti — vairāk nekā 10 reizes.

⁽⁶⁾ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2016.078.01.0011.01.LAV

⁽⁷⁾ Vairāk informācijas par EESK visaptverošo nostāju skatīt EESK atzinumā par daudzgadu finanšu shēmu pēc 2020. gada (OV C 440, 6.12.2018., 106. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Komisija ir ierosinājusi vismaz 25 % no ES izdevumiem piešķirt klimata mērķiem laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam (laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam tam bija paredzēti 20 %).

⁽⁹⁾ https://www.morganstanley.com/pub/content/dam/msdotcom/ideas/sustainable-signals/pdf/Sustainable_Signals_Whitepaper.pdf.

⁽¹⁰⁾ Skatīt IOSCO/ESAO ziņojumu “*The Application of Behavioural Insights to Financial Literacy and Investor Education Programmes and Initiatives*”.

2.3. Līdz ar finanšu tehnoloģiju un apdrošināšanas tehnoloģiju attīstību šī nelīdzsvarotība starp reālo ekonomiku un finanšu ekonomiku pastāvīgi pieaug, tādēļ ir vajadzīgi lielāki centieni, lai nodrošinātu pienācīgu regulējumu un uzraudzību finanšu stabilitātes garantēšanai.

2.4. Ar ANO programmā 2030. gadam noteiktajiem 17 ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM) un Parīzes nolīgumu, kura mērķis ir pielāgoties klimata pārmaiņām un stiprināt noturību pret tām, būtu jānodrošina stabilitāte, atveseļošana un labāks līdzsvars starp iekļaujošu sabiedrību un saimniecisku labklājību.

2.5. Atbilstoši ES līgumiem un ar tiem saistītajām īstenotajām rīcībpolitikām pāreja uz mazoglekļa, resursu ziņā efektīvāku aprites ekonomiku ir svarīgs faktors, lai nodrošinātu ES **konkurētspēju ilgtermiņā** un līdzsvaroti integrētu ekonomikas, sociālo un pārvaldības dimensiju.

2.6. Jāpanāk, ka Eiropas reakcija uz **2030. gada programmu** atbilst ES līgumiem un ilgtermiņa skatījumam uz ilgtspēju, kurā vienlaikus tiek nodrošināta ekonomikas izaugsme, sociālā kohēzija un vides aizsardzība, visām šīm jomām savstarpēji atbalstot vienai otru.

2.7. Finanšu sistēmai var būt svarīga loma ilgtspējas problēmu risināšanā, jo īpaši, lai piesaistītu nepieciešamos līdzekļus, kas dotu iespēju likvidēt gada ieguldījumu nepietiekamību aptuveni 180 miljardu EUR apmērā; šie ieguldījumi ir vajadzīgi, lai līdz 2030. gadam sasniegtu ES klimata un enerģētikas mērķus⁽¹¹⁾. Šajā sakarā Komiteja atbalsta Augsta līmeņa grupas ilgtspējīga finansējuma jautājumos apsvērumu, ka ES ekonomikas pārveidei jānotiek reālajā ekonomikā, sekmējot stabilu sadarbību starp publiskā un privātā sektora dalībniekiem.

2.8. Pāreja uz ilgtspējīgu ekonomiku tiks papildināta ar digitālajām tehnoloģijām un digitālo inovāciju, un tai ir jāsekmē un jāaizsargā globālās vērtības⁽¹²⁾, kā norāda ANO ģenerālsekretārs. Regulējuma un pārredzamības trūkums palielina juridiskos un darbības riskus blokķēžu, kriptovalūtas un viedo līgumu jomā. Lai labāk aizsargātu patērētājus un ieguldītājus, saglabātu tirgus integritāti un nepieļautu kaitīgu praksi (izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu vai terorisma finansēšanu), būs vajadzīgi stimuli finanšu inovācijas tīklu drošības un pārredzamības nodrošināšanai⁽¹³⁾.

2.9. Lai īstenotu ar COP 21 mērķiem saistītos projektus⁽¹⁴⁾, ir vajadzīgs pietiekams un stabils ieguldītā kapitāla apjoms – gan finanšu, gan nemateriālais kapitāls (cilvēkkapitāls, tehnoloģijas un cita veida attiecību kapitāls, tostarp institucionālais kapitāls).

2.10. Lai veicinātu **pārredzamību un ilgtermiņa redzējumu** ekonomikā, ir nekavējoties jāpielāgo publiskās politikas jomas, jāstimulē privātā sektora dalībnieki un jāpalielina ES budžeta resursi.

2.11. Ilgtspējīga redzējuma nodrošināšanai ir vajadzīga ciešāka, vispusīgāka un holistiska saikne ar konkrētām politikas jomām, piemēram, Enerģētikas savienību, digitālo programmu un Eiropas sociālo tiesību pilāru, lai sekmētu publiskā un privātā sektora dalībnieku sociālos un zaļos ieguldījumus.

2.12. Šāds uzskats ir arī ES kapitāla tirgu savienības (KTS) projekta pamatā, un EESK piekrīt viedoklim, ka privātā sektora kapitālu, Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) finansējumu un citus ES līdzekļus vajadzētu efektīvi apvienot, lai ieguldījumus novirzītu uzņēmumiem, kuri nodrošina pozitīvas papildu sekas sociālajā un vides jomā.

2.13. Ir laiks rīkoties. Pēdējos 28 gados Eiropa ir ilgtspējas avangardā, taču tā nekādā ziņā nav vienīgā.

⁽¹¹⁾ Supra, rīcības plāns, Vispārējais ievads, 1.1. punkts.

⁽¹²⁾ Mērķis ir noteikt, kā ANO sistēma atbalstīs šo tehnoloģiju izmantošanu, lai ātrāk izpildītu Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un veicinātu atbilstību tām vērtībām, kas definētas ANO Statūtos, Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un starptautisko tiesību normās un standartos; <http://www.un.org/en/newtechnologies/images/pdf/SGs-Strategy-on-New-Technologies.pdf>.

⁽¹³⁾ Sk. EESK atzinumu par Komisijas Finanšu tehnoloģijas (Fin Tech) rīcības plānu (OV C 367, 10.10.2018., 61. lpp.).

⁽¹⁴⁾ COP 21 – 2015. gada ANO Klimata pārmaiņu konference.

3. Finanšu ilgtspējīgākai pasaulei

3.1. Mēs aizvien vairāk saskaramies ar katastrofālām un neprognozējamām sekām, ko rada klimata pārmaiņas un resursu izsīkšana. Minētās parādības palielina sociālo atstumtību un nevienlīdzību.

3.2. Līguma par Eiropas Savienību 3. pantā ir noteikts, ka ES ir jāveicina ilgtspējīga izaugsme, kas nekaitē videi. Klimata pārmaiņu jautājums tagad kļuvis par absolūtu prioritāti, tostarp EESK skatījumā, un tas ir būtiski svarīgs kā visaptverošs rīcības plāns ne tikai sabiedriskajām iestādēm, bet arī ekonomikas dalībniekiem, darba ņēmējiem un iedzīvotājiem. Attiecīgi ir jāorganizē un, pirmām kārtām, jāfinansē vērienīga pāreja ekonomikas, sociālajā un vides jomā.

3.3. Šīs problēmas jārisina saskaņoti, visiem pieliekot kopīgas pūles. Finanšu sektoram ir svarīga loma iedzīvotāju, noguldītāju un ieguldītāju līdzekļu, uzkrājumu un ieguldījumu novirzīšanā ekonomikā. Galu galā tieši ekonomikā risināsies faktiskā pāreja, tādēļ uzņēmumiem ir būtiska un nenoliedzama loma. Šajā saistībā arī attiecīgajām iestādēm būs jāpilda savi pienākumi.

3.4. Eiropa tikai tad varēs ieņemt stingru nostāju, ja attiecībā uz plānu būs panākta maksimāla vienprātība. Dalībvalstīm būtu jāmobilizējas un jāapvieno spēki. Individuālu pieeju un savtīgu interešu vietā būtu jāstājas kopīgam nākotnes projektam, kurš aizsargātu arī nākamo paaudžu nākotni. Eiropas atbildei uz 2030. gada programmu patiesi ir vajadzīgs ilgtermiņa skatījums uz ilgtspēju un skaidri mērķi, ar ko vienlaikus tiktu nodrošināta ekonomikas izaugsme, sociālā kohēzija un vides aizsardzība, visām šīm jomām savstarpēji atbalstot vienu otru.

3.5. Līdztekus ilgtermiņa pieejai attiecībā uz ilgtspējīgu izaugsmi būtu vajadzīgi publiskās politikas pasākumi, kas ļautu pienācīgi novērtēt negatīvu ārējo ietekmi, kā arī ilgtspējīgu un neilgtspējīgu ieguldījumu iespējas. Tajā pašā laikā visās dalībvalstīs būtu jānodrošina arī spēja pienācīgi prognozēt labāk integrētu rūpniecības politiku globālajās vērtību ķēdēs. Šim nolūkam, pamatojoties uz padziļinātu analīzi, būtu jāizstrādā atbilstošs politiskais process, ko atbalstītu Komisija un dalībvalstis.

3.6. EESK uzsver, ka **ilgtspējīgai izaugsmei** vajadzētu būt saistītai ar vides, ekonomisko, sociālo un pārvaldības dimensiju līdzsvarotā un vispārējā pasaules mēroga pieejā, kas saskaņota ar visiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem un Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām, nosakot **transversālu nosacījumu obligāto minimumu**, kuru nevar aizstāt ar citiem nosacījumiem. Šis obligāti ievērojamās prasības ir noteiktas starptautiskās konvencijās par **ne aizsargātu cilvēku tiesībām** (piemēram, sievietes un meiteņu, bērnu, bēgļu un migrējošo darba ņēmēju, personu ar invaliditāti tiesībām)⁽¹⁵⁾ un tiek īstenotas saskaņā ar **labas fiskālās pārvaldības** principiem.

3.7. Ņemot vērā plašos pierādījumus, kas apliecina, ka Eiropas iedzīvotāji vēlas, lai viņu uzkrājumi un ieguldījumi būtu saistīti ar sociāliem un vides mērķiem, viņiem **šāda iespēja ir jādod un jānodrošina informācija** par ilgtspējīga finansējuma jautājumiem.

3.8. Lai to panāktu, finanšu sistēmai būtu jātiecas kļūt **pārredzamai, konkrētai un ES iedzīvotājiem viegli saprotamai**. Šajā ziņā būtiski svarīgi ir uzlabot **piekļuvi informācijai** par rādītājiem ilgtspējas jomā un veicināt **finanspratību** (labāku izpratni par finanšu darbību).

4. Kapitāla plūsmu pārorientēšana uz ilgtspējīgāku ekonomiku

4.1. Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) kopš savas izveidošanas ir piesaistījis publiskā un privātā sektora ieguldījumus stratēģiski svarīgos ES projektos un tiek pārvaldīts saskaņā ar Eiropas Investīciju bankas (EIB) projektu sarakstu: ieguldījumi vidi saudzējošā enerģijā un resursu efektīvā izmantošanā, ūdens resursu apsaimniekošanā, digitālajās nozarēs, transportā utt.

4.2. Taču, papildus ESIF, lielākā mērā būtu jāaptver arī citas nozares, jo īpaši tās, kas ir orientētas uz sociālo infrastruktūru un tādu sociālo iestāžu darbību, kas ļauj īstenot jauniešu, sievietes un citu atstumtu vai neaizsargātu sociālo grupu nemateriālo kapitālu.

⁽¹⁵⁾ Sk. ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, ES Pamattiesību hartu un SDO darba standartus.

4.3. Vietējie uzkrājumi ir nozīmīgs stabilas ekonomikas izaugsmes finansējuma avots, tādēļ ar vietējo banku palīdzību ir jāfinansē ilgtspējīgi MVU projekti.

4.4. EESK uzskata, ka **ESIF** finansējums būtu jāpalielina, piesaistot kapitālu no ES dalībvalstu finanšu iestādēm un valsts bankām, kurām būtu jādarbojas kā vienotam tīklam, lai kopīgi izstrādātu stratēģiskāku un iekļaujošāku ilgtermiņa perspektīvu, kurā ievērota jēdziena "ilgtspējīgs" kopīga definīcija, kā arī ieskicēts pārejas ceļvedis uzņēmumu dekarbonizācijai.

4.5. Vienlaikus EESK aicina **Eiropas Centrālo banku (ECB)** apsvērt iespēju ieviest zaļo un sociālo procentu likmi, kas sekmētu ilgtspējīgus ieguldījumus un aizdevumus, un piekrist Eiropas Parlamentam, ka ECB savās iegādes programmu pamatnostādņēs ir nepārprotami jāņem vērā Parīzes nolīgums un VSP mērķi.

4.6. *Vienota klasifikācijas sistēma ilgtspējīgai darbībai*

4.6.1. Ir jāpārskata tradicionālās metodes, kas tiek izmantotas aprēķinu un ietekmes novērtējumu veikšanai. Ir jāizstrādā **uzticamākas kvantitatīvo un kvalitatīvo rādītāju definīcijas**, kurās prioritārās ekonomiskās un vides vērtības ir saskaņotas ar sabiedrības un cilvēces izdzīvošanas vērtībām.

4.6.2. EESK piekrist Komisijas viedoklim, ka steidzami jāuzsāk stabilas, taču dinamiskas "**ilgtspējas taksonomijas**" izveides pirmais posms ar mērķi nodrošināt tirgus saskaņotību un skaidrus norādījumus par to, kas saskaņā ar **holistisku pieeju** ir uzskatāms par zaļu, sociālu un saistītu ar labu pārvaldību.

4.6.3. Šā procesa pamatā ir tehnisko ekspertu grupa ilgtspējīga finansējuma jautājumos, kurai vienmēr jābūt gatavai nodrošināt augsti kvalificētas un precīzas zināšanas par stratēģiskām rūpniecības nozarēm, lai izstrādātu stabilu un uzticamu **ekoloģisko un sociālo taksonomiju**.

4.6.4. Grupas pilnvarās vispirms būtu jānosaka skaidri mērķi attiecībā uz saturu un termiņiem, sākumposmā apvienojot jauno taksonomiju ar citām pašreizējām starptautiskajām klasifikācijām (saimnieciskās darbības, profesijas, studijas u. c.), lai nodrošinātu lielāku atbilstību ANO kritērijiem un atsaucēm.

4.6.5. Eiropas taksonomijā jāiekļauj trīs līmeņi:

- obligātais standarts, kas saskaņots ar 2030. gada programmā noteiktajiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM), Parīzes nolīgumu un principu, kas paredz nenodarīt kaitējumu, ņemot vērā ekonomisko, sociālo un pārvaldības risku analīzi,
- vidējais līmenis, kurā noteiktas darbības, kas faktiski rada pārbaudāmu "pozitīvu ietekmi", kā definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas finanšu iniciatīvā,
- līmenis, kurā iekļautas darbības, kuras var paātrināt pozitīvas pārmaiņas un atbalstīt ekoloģisko, ekonomisko un sociālo problēmjaūtājumu risināšanu atbilstīgi dažādu to ieinteresēto personu vajadzībām, kas šo taksonomiju izmantos kā atsauci.

4.6.6. Ir steidzami jāklasificē dažādu veidu ieguvumi no ieguldījumiem, ko var attiecināt uz ilgtspējas faktora ieviešanu (taksonomija). Turklāt pozitīvos kritērijus vajadzētu papildināt ar postošu ietekmi uz vidi⁽¹⁶⁾, kas ļautu noteikt aktīvus, kuri nav ilgtspējīgi.

4.6.7. Jaunā taksonomija būtu jāsaista ar ES ieguldījumu stratēģiju un plānu pārejai uz mazoglekļa ekonomiku. Tajā būtu jāiekļauj finanšu darbības, kas veicina emisiju samazināšanu nozarēs, uz kurām attiecas ES Emisiju kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS)⁽¹⁷⁾ un Kopīgo centienu regula⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Sk. ESAO "Padomes ieteikumu par kopēju pieeju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti".

⁽¹⁷⁾ Kā norādīts Direktīvas 2003/87/EK 1. pielikumā; grozīta ar Direktīvu 2009/29.

⁽¹⁸⁾ Regula par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013.

4.7. Standarti un marķējumi attiecībā uz ilgtspējīgiem finanšu produktiem

4.7.1. Lai paplašinātu ilgtspējīgus finanšu tirgus, ir svarīgi nodrošināt ieguldītājiem vieglāku un drošāku piekļuvi. Eiropas **standarti** ilgtspējīga finansējuma jomā būtu **rūpīgi jāizstrādā**, nosakot sociāli atbildīgu ieguldījumu standartus.

4.7.2. Šajā nolūkā vispirms būtu jāievieš **oficiāls ES zaļo obligāciju standarts** un jāapsver iespēja ieviest ES zaļo obligāciju marķējumu vai sertifikātu, kurš tiktu piešķirts pēc obligāta ārēja novērtējuma veikšanas, lai tādējādi garantētu ieguldījumu pozitīvu ietekmi. Saistībā ar Komisijas paziņojumu "**Rīcības plāns par patēriņa finanšu pakalpojumiem: labāki produkti, lielāka izvēle**" EESK Komisijai iesaka ⁽¹⁹⁾ definēt vienkāršus, **viegli salīdzināmus un pilnīgi pārredzamus produktus**, kuriem ir līdzīgas īpašības.

4.7.3. Tas dod iespēju piedāvāt "**ilgtspējīgus Eiropas mēroga pamatproduktus**" un nodrošināt atbilstīgus, neatkarīgus un obligāti sertificētus **instrumentus** dažādu **ilgtspējīgu finanšu produktu salīdzināšanai** ⁽²⁰⁾ dažādās ES jurisdikcijās.

4.7.4. "Viseiropas privāto pensiju produktu" (PEPP) konfigurācija ⁽²¹⁾ – kā paredzēts leģislatīvajā priekšlikumā, ko Komisija pieņēma 2017. gada 29. jūnijā – paredzētu, ka pensiju fondiem ir publiski jāatklāj, vai un kā tie iekļauj ESP faktorus savās risku pārvaldības sistēmās, taču šajos noteikumos tiem **nav paredzēts pienākums** ņemt vērā ESP faktorus savā ieguldījumu politikā. Iekļaujot šo pienākumu, varētu paplašināt tā izmantošanu kā vienu no ilgtspējas risinājumiem.

4.7.5. EESK aicina dalībvalstis atbilstošā brīdī paplašināt šī nosacījuma piemērošanu, to attiecinot uz visiem ar pensijām saistītajiem produktiem. Tādējādi to varētu plašāk izmantot kā vienu no ilgtspējīgiem risinājumiem problēmai, kas saistīta ar pašreizējo paaudžu solidaritātes pensiju shēmu.

4.8. Veicināt ieguldījumus ilgtspējīgos projektos

4.8.1. Saskaņā ar **atjauninātajiem ES rūpniecības politikas stratēģiskajiem mērķiem** kapitāla sadales pārvirzīšana ilgtermiņa ieguldījumiem būtu jāsaista ar uzdevumu palīdzēt veicināt MVU izaugsmi, atbalstīt mazāk attīstītus reģionus, modernizēt infrastruktūru un ar izglītības un apmācības palīdzību radīt cilvēkiem jaunas iespējas.

4.8.2. Lai pabeigtu ilgtspējīgus ieguldījumus infrastruktūrā, atbilstīgi Maksātspējas II direktīvai ir nepieciešama plašāka **makroprudenciālā politika**, kurā ņemta vērā **fiziskā ietekme** (aizvien pieaugošā pakļautība ar klimata pārmaiņām saistītam riskam). Piemēram, celtniecības standarti, kuros paredzēta dabas katastrofu ietekmes samazināšana līdz minimumam, nozīmētu, ka apdrošināšanas sabiedrībām ir **jāpielāgo risku pārvaldība** atbilstīgi jaunajiem **ilgtspējīgas apdrošināšanas** principiem.

4.8.3. EESK atbalsta ESIF 2.0 un EFIA stiprināšanu. Komiteja pauž gandarījumu, ka DFS 2021.–2027. gadam ir izveidots *InvestEU*, ar kuru paredzēts piesaistīt vairāk privātā kapitāla un kuru varētu attiecināt uz obligāciju un apdrošināšanas tirgu un pensiju fondiem.

4.8.4. Būtu vajadzīgi arī citi privātā kapitāla līdzekļi, lai stimulētu un atbalstītu uzņēmumus, jo īpaši MVU, to ieguldījumos inovācijā, pētniecībā un izstrādē.

4.8.5. Visbeidzot, EESK iesaka rūpīgāk **apzināt gadījumus**, kad pašreizējās publiskā un privātā sektora iniciatīvas palīdz izveidot maksimāli ilgtspējīgu un noturīgu infrastruktūru, lai šādas iniciatīvas īstenotu arī citviet Eiropas Savienībā un partnervalstīs, **pielāgojot tās vietējiem apstākļiem**.

4.9. Ilgtspējas apsvērumi finanšu konsultācijās

4.9.1. Kā norādīts atzinumā "Institucionālo ieguldītāju un aktīvu pārvaldītāju pienākumi attiecībā uz ilgtspēju" ⁽²²⁾, EESK atbalsta otrās Finanšu instrumentu tirgu direktīvas (FITD II) un Apdrošināšanas izplatīšanas direktīvas (AID) grozīšanu, lai

⁽¹⁹⁾ Skatīt EESK atzinumu par patēriņa finanšu pakalpojumiem (OV C 434, 15.12.2017., 51. lpp.).

⁽²⁰⁾ Atbilstīgi salīdzināšanas rīku pamatprincipiem (*Key principles for comparison tools*).

⁽²¹⁾ Fondēto un privāto pensiju shēmās ieguldīto aktīvu apjoms 2016. gada beigās ESAO valstīs pārsniedza 38 triljonus USD.

⁽²²⁾ Sk. EESK atzinuma "Institucionālo ieguldītāju un aktīvu pārvaldītāju pienākumi attiecībā uz ilgtspēju" 3.8. punktu (skatīt šā *Oficiālā Vēstneša* 97. lpp.).

panāktu, ka ir nepieciešams izskatīt iespējas iekļaut ieguldītāju **vēlmes attiecībā uz ilgtspēju**. Tādējādi konsultanti varēs izstrādāt piemērotus ieteikumus attiecībā uz finanšu produktiem, sniedzot skaidru informāciju par iespējamajiem riskiem un ieguvumiem, kas saistīti ar dažādiem ilgtspējas faktoriem.

4.9.2. EESK atbalsta ierosmi, ka Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) savās **nostādnēs par piemērotības novērtējumu** iekļauj arī ilgtspējas nodrošināšanas vēlmes.

4.10. Ilgtspējas pamatkritēriji

4.10.1. Optimāls mērķis ir izstrādāt **vienotu metodiku** ilgtspējīgu ieguldījumu nefinanšu rādītāju mērīšanai. Tāpēc EESK atzinīgi vērtē regulējumu, kura nolūks ir **saskaņot kritērijus**, kas attiecas uz mazoglekļa instrumentu emitentiem, jo tas ir pirmais solis, kas turpmāk būtu jāpiemēro arī citiem ilgtspējas kritērijiem.

4.10.2. Tādēļ EESK aicina Komisiju pievērsties arī sociālajai jomai, piesaistot tehnisko ekspertu grupu, kam būtu jānodrošina apspriešanās ar visām ieinteresētajām pusēm un jāpublicē ziņojums par oglekļa rādītāju uzbūvi un metodiku.

5. Ilgtspējas integrēšana risku pārvaldībā

Ilgtspēja palīdz novērst risku kopumu, kas saistīts ar bagātības veidošanu, un nevar apiet resursu iegūšanas, iegādes un pasliktināšanās ietekmi.

5.1. Ilgtspēja tirgus pētījumu un kredītreitingu jomā

5.1.1. EESK ir uzsvērusi, ka nolūkā garantēt **pētniecības/vērtēšanas pakalpojumu sniedzēju neatkarību reitingu aģentūrās nedrīkst pastāvēt nekādi interešu konflikti**. Turklāt to izmantotās metodikas pamatojumam katrā atsevišķā gadījumā ir jābūt pārredzamam un savlaicīgam.

5.1.2. Pastāvošās kredītreitinga aģentūras pietiekami neņem vērā graužošo VSP tendenču ietekmi uz emitentu kredītpēju nākotnē. EESK aicina noteikt skaidrus ES **standartus un uzraudzību** attiecībā uz **VSP faktoru iekļaušanu** visu ES teritorijā strādājošo kredītreitinga aģentūru reitingos. Komiteja aicina EVTI sertificētās aģentūras ieviest arī **“zaļā finansējuma zīmola”** akreditācijas procesu.

5.1.3. Būtu jāparedz arī banku, fondu pārvaldnieku un citu dalībnieku sertificēšana. Tas uzliktu dažādiem finanšu dalībniekiem papildu pienākumu un novērstu atsevišķas tendences, kurās ilgtspējīgu produktu plāns ir zaļmaldināšanas (“greenwashing”) elements.

5.1.4. Visbeidzot, EESK ierosina apsvērt iespēju ieviest valsts zaļās kredīšanas reitingus. Paredzot skaidru “zaļo” reitingu līdztekus valsts reitingiem, varētu rosināt valstis pastāvīgi uzlabot savu sniegumu. Tajā pašā laikā tas varētu būt stimuls ārvalstu ieguldījumu piesaistei.

5.2. Institucionālo ieguldītāju un aktīvu pārvaldītāju ilgtspējas saistības – fiduciārs pienākums

5.2.1. Eiropas Savienības uzraudzības iestādēm (EUI) ir jānodrošina stingra **finanšu starpniecības pakalpojumu funkciju** ievērošana.

5.2.2. Tam ir nepieciešama holistiskāka pieeja, nekā paredzēts Komisijas rīcības plānā, un par prioritāti jānosaka izglītības, faktoriālā, dzimuma, ģeogrāfiskā, rasu vai etniskās izcelsmes, reliģiskās piederības, kultūras un cita veida daudzveidība.

5.2.3. Savu obligāto juridisko pienākumu ietvaros ieguldītājiem būtu proaktīvi jāsadarbjas ar klientiem, lai gūtu priekšstatu par viņu nefinanšu interesēm, vienlaikus sniedzot skaidru informāciju par iespējamajiem finanšu riskiem un ieguvumiem, kas saistīti ar VSP faktoriem.

5.2.4. Regulatoriem, ieguldītājiem, aktīvu pārvaldniekiem, finanšu sektorā nodarbinātajiem un konsultantiem ir jārīkojas saņēmēju (piemēram, nākamo pensionāru) vai klientu (ieguldītāju, kuri ir fiziskas personas, vai institucionālo ieguldītāju) interesēs. Līdzdalībai pārvaldības pasākumos un balsošanā ir jābūt vērstai uz ieguldījumu aktīvu ilgtspējīgās vērtības aizsargāšanu saskaņā ar fiduciārajiem pienākumiem. Iepriekšminētajiem dalībniekiem ir pienākums ziņot par to, kā viņi, būdami fondu aktīvu turētāji, izmanto savas balsstiesības.

5.2.5. Precizējot ieguldītāju pienākumus saistībā ar ilgtspējas faktoriem, ES sekmēs ilgtermiņa ieguldījumus (ilgtspējīgs finansējums pēc būtības ir saistīts ar ilgtermiņu).

5.3. Prudenciālās uzraudzības prasības attiecībā uz bankām un apdrošināšanas sabiedrībām

5.3.1. EESK nesē uzsvēra, ka bankām var būt zināma loma, jo tās veic starpnieka funkciju starp apzinātiem uzkrājumiem un sociāli atbildīgiem ieguldījumiem. EESK iesaka banku kapitāla prasības paredzēt labvēlīgāku režīmu ieguldījumiem zaļajā ekonomikā un nesarežģītām ilgtermiņa **“iekļaujošu aizdevumu”** operācijām, piemēram, hipotekārajiem aizdevumiem un jo īpaši tiem, kas saistīti ar energoefektivitāti, saules enerģijas paneļu uzstādīšanu utt. Turklāt ar mērķi veicināt pozitīvas pārmaiņas un pāreju uz ilgtspējīgu darbību **“būtu jāapsver iespēja piemērot kapitāla palielinājumus** par ieguldījumiem videi kaitīgos aktīvos “brūnajā” ekonomikā. Varētu arī apsvērt citas iespējas, piemēram, nodokļu stimulus, kas labumu dod tieši galīgajiem aizņēmuma saņēmējiem un investoriem. Vienotajam uzraudzības mehānismam (VUM) būtu jāveic īpaša uzraudzība šajā jomā ⁽²³⁾.

5.3.2. Taču, aprēķinot riska svērtos aktīvus (RSA), atjauninātajos banku reitinga modeļos vienmēr ir jāatspoguļo visjaunākais riska līmenis, kas saistīts ar attiecīgajiem ilgtspējīgajiem aktīviem, saglabājot augstu patērētāju aizsardzības līmeni.

5.3.3. Tādēļ ir labāk jādefinē tā sauktā **“zaļā atbalsta faktora”** robežas, nodrošinot pilnīgus un neapstrīdamus empīriskus pierādījumus, kas balstīti uz skaidru un precīzu definīciju par to, kas uzskatāms par “zaļajiem” ieguldījumiem. **Atbildīga pētniecība un inovācija** programmas “Apvārsnis 2020” un nākamās programmas “Apvārsnis Eiropa” ietvaros varētu būt lielisks veids, kā gūt zinātniskus rezultātus.

5.3.4. Kopumā noturības un finanšu stabilitātes saglabāšanas nolūkā šī jaunā scenārija ieviešanai ir nepieciešama finanšu risku pārvaldības stabila apvienošana, ņemot vērā VSP ietekmi uz finanšu atdevi, un noteikumu attiecīga pielāgošana **dinamiskā** procesā. Kā norādīts Eiropas Parlamenta rezolūcijā par ilgtspējīgu finansējumu ⁽²⁴⁾, Komisijai būtu jāveicina ilgtspējas risku iekļaušana “Bāzeles IV” ietvaros.

6. Pārredzamības un ilgtermiņa skatījuma veicināšana

6.1.1. Ilgtspējīgam finansējumam ir vajadzīga stimulu sistēma, kas novirza kapitāla plūsmas vajadzīgajiem ieguldījumiem, lai nodrošinātu Eiropai strauju un taisnīgu pāreju vides un sociālajā jomā, kur tās vadošā pozīcija vērtību ziņā nodrošina konkurences priekšrocības Eiropas uzņēmumiem.

6.2. Informācijas sniegšana un uzskaitē

6.2.1. EESK norāda, ka ES direktīva par **nefinanšu informācijas sniegšanu** tika transponēta ar visai pieticīgiem mērķiem un izmantojot nesaskaņotu metodiku, un tā attiecās tikai uz lielajiem uzņēmumiem. Tādēļ tai nebija būtiskas ietekmes, kas veicinātu taisnīgus un visaptverošus ilgtspējīgus ieguldījumus Eiropā.

6.2.2. Ilgtspēja rada vairākas jaunas problēmas un grūtības saistībā ar nefinanšu informācijas atklāšanu, piemēram, attiecībā uz tādiem aspektiem kā digitalizācija, jauni rādītāji, standartizācija, obligātie pienākumi, jauni ilgtspējīgi ekonomikas modeļi utt. Patiešām, taksonomijas un ziņošanas metodikām vajadzētu būt pēc iespējas standartizētām, un noteikumi būtu jāpielāgo, lai nefinanšu informācija būtu vairāk un labāk pieejama. Tas regulatoriem un tirgus uzraudzītājiem sniegtu labāku priekšstatu par globālajām tendencēm kopumā un līdz ar to arī lielākas iespējas attiecīgi rīkoties. Šo pašreizējo posmu dēvē par “atbildības pārbaudi”, un tajā tiks ņemti vērā apsvērumi, ko izteica Finanšu stabilitātes padomes (FSP) klimatiskās finanšu informācijas izpaušanas darba grupa (TCFD), pēc tam, kad būs notikusi Komisijas uzsāktā publiskā apspriešana.

6.2.3. Attiecībā uz kolektīvās finansēšanas platformām “Ieguldījumu pamatinformācijas dokumentā” būtu jānorāda arī galvenie **nemateriālie, bet finansiāli būtiskie** (no grāmatvedības viedokļa ⁽²⁵⁾) riski un ieguvumi, kas saistīti ar kolektīvās finansēšanas projekta finansēšanu.

⁽²³⁾ Sk. EESK atzinumu par Banku savienības izveides pabeigšanu (OV C 237, 6.7.2018., 46. lpp.).

⁽²⁴⁾ <http://www.europarl.europa.eu/news/lv/press-room/20180529IPR04517/meps-back-resolution-on-sustainable-finance>

⁽²⁵⁾ Finanšu pārskatu posteņi ir būtiski, ja tie var ietekmēt lietotāju saimnieciskos lēmumus. Būtiskuma jēdziens ir vispārāts grāmatvedības princips, kas paredz, ka uzņēmumiem ir jāziņo par visiem šāda veida jautājumiem. <https://www.business-case-analysis.com/materiality-concept.html>.

6.2.4. EESK arī atbalsta Eiropas Parlamenta rezolūciju par starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (9. SFPS) ⁽²⁶⁾ un aicina nekavējoties izvērtēt SFPS ietekmi uz ilgtspējīgiem ieguldījumiem.

6.2.5. EESK atzinīgi vērtē Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (EFRAG) pienākumu novērtēt jaunu vai pārskatītu SFPS ietekmi uz ilgtspējīgiem ieguldījumiem un izpētīt alternatīvas uzskaites iespējas.

6.2.6. EESK arī iesaka Komisijai aicināt EVTI

- novērtēt pašreizējo praksi kredītreitingu tirgū, izvērtējot to, kādā mērā ir ņemti vērā ESP apsvērumi,
- iekļaut vides un sociālās ilgtspējas informāciju savās pamatnostādnēs par informācijas sniegšanu, ko veic kredītreitingu aģentūras, un attiecīgā gadījumā apsvērt papildu pasākumus.

6.3. *Korporatīvā pārvaldība un nepamatots īstermiņa skatījums kapitāla tirgos*

6.3.1. Daudzi ieguldītāji vēlas zināt, vai uzņēmums izmanto precīzas un pārredzamas uzskaites metodes un vai parastajiem akcionāriem ir tiesības balsot par svarīgiem jautājumiem. Viņi arī vēlas, lai uzņēmumi nepieļautu interešu konfliktus, izvēloties valdes locekļus, kredītreitinga aģentūras un reidentus.

6.3.2. Ir pienācis laiks nopietni apsvērt ne vien **V** (vidiskos) un **S** (sociālos) faktoros (standartus, marķējumu, zaļā un sociālā atbalsta faktoru iekļaušanu prudenciālās uzraudzības prasībās, ilgtspējas kritērijus), bet arī **P** (korporatīvās pārvaldības) faktoru, atņemot visus ieguvumus un ilgtspējīgos reitingus tiem uzņēmumiem, kuri nenodrošina **pārredzamu informācijas sniegšanu** par svarīgākajiem aspektiem, piemēram, **fiskālo pārvaldību, cilvēktiesībām**, korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un citām nelikumīgām darbībām.

7. Rīcības plāna īstenošana

7.1. EESK aicina saskaņot visu iesaistīto **Eiropas iestāžu, aģentūru un mehānismu** darbību, vajadzības gadījumā grozot to pilnvaras, lai tās atbilstu rīcības plāna īstenošanas grafīkam.

7.2. Neskaidrība par nākotni un informācijas trūkums par ilgtermiņa riskiem ir galvenie aspekti, kas neļauj veikt ilgāka laikposma analīzi (tikai dažos gadījumos dati aptver laikposmu, kas ilgāks par pieciem gadiem).

7.3. Eiropas uzraudzības iestādēm arī būtu jāveic būtisks darbs ilgtspējas uzraudzības jomā. Lai panāktu vienotas ES metodikas izmantošanu attiecīgo scenāriju analīzē, būtu jāapsver iespēja ilgtermiņā ņemt vērā VSP riska faktorus, un Eiropas Sistēmisko risku kolēģija (ESRK) tos varētu pakāpeniski iekļaut savos stresa testos.

7.4. Visbeidzot, Starptautiskajai Vērtspapīru komisiju organizācijai (IOSCO) būtu jāizstrādā starptautiskie standarti ilgtspējīga finansējuma regulējuma un uzraudzības jomā ⁽²⁷⁾ un jāveicina to ievērošana, lai tādējādi pasaules mērogā pilnveidotu jauno ilgtspējas arhitektūru.

Briselē, 2018. gada 17. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Luca JAHIER

⁽²⁶⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0381+0+DOC+XML+V0//LV>

⁽²⁷⁾ Skatīt *Methodology for Assessing Implementation of the IOSCO Objectives and Principles of Securities Regulation*.